

Warszawa, dnia 16 listopada 2018 roku

Grupa Inicjatywna Organizacji
Branżowych i Przedsiębiorców
Branży Tłumaczeniowej

Adres do doręczeń:
ul. Emilii Plater 25 lok. 44
00-688 Warszawa

Sz. P. prof. dr hab. Gertruda Uścińska
Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych
ul. Szamocka 3, 5
01-748 Warszawa

Dot.: *postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego pn. „Wykonywanie przez tłumacza przysięgłego poświadczonych tłumaczeń tekstów dla II Oddziału ZUS w Warszawie, znak postępowania 450000/271/13/2018-ZAP”*

Szanowna Pani Prezes,

w nawiązaniu do ww. postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na wykonywanie przez tłumaczy przysięgłych poświadczonych tłumaczeń tekstów postanowiliśmy zwrócić się do Pani Prezes z wnioskiem o ponowne przeanalizowanie kwestii zasadności i dopuszczalności organizacji tego typu przetargów w świetle przepisów ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (dalej jako „uztp”) w związku z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych.

Niniejsze pismo stanowi wspólne wystąpienie władz Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS, Związku Zawodowego Tłumaczy Przysięgłych, Bałtyckiego Stowarzyszenia Tłumaczy, Lubelskiego Stowarzyszenia Tłumaczy, które skupiają znaczną część aktywnych zawodowo tłumaczy przysięgłych oraz przedstawicieli biur tłumaczeń będących uczestnikami rynku zamówień publicznych, a w tym IURIDICO Legal & Financial Translations sp. z o.o. oraz BT DIUNA ARRAKIS sp. z o.o. sp.k.

W toku przedmiotowego postępowania zostały zadane pytania dotyczące tych kwestii, jak również sprawy zastosowania w umowie zawartej w wyniku udzielenia zamówienia publicznego stawek urzędowych wynikających z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 roku w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego.

Odpowiedź udzielona przez ZUS II Oddział w Warszawie w dniu 4 października 2018 roku stanowi, jedno z niewielu upublicznionych stanowisk organu administracji publicznej w przedmiocie dopuszczalności organizowania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego w reżimie ustawy Prawo zamówień publicznych na wykonywanie tłumaczeń poświadczonych na rzecz organów

objętych hipotezą przepisu art. 15 uztp w ramach postępowań prowadzonych przez te organy na podstawie przepisów ustawy. Dotychczas zbliżone kwestie były przedmiotem wymiany pism pomiędzy PT TEPIS a Ministerstwem Sprawiedliwości w kontekście postępowania karnego i międzynarodowego obrotu prawnego. Jednak sposób działania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i podejście do problemu skłoniło nas do podjęcia tematu w bezpośredniej korespondencji.

Obszerne odniesienie się do tej kwestii przez Zamawiającego – ZUS II Oddział w Warszawie spotkało się z naszym uznaniem z uwagi na sam fakt pochylenia się nad tak ważką dla naszego środowiska zawodowego i całej branży tłumaczeniowej kwestią. Niestety treść udzielonej odpowiedzi obarczona jest – naszym zdaniem – poważnymi błędami logicznymi, wewnętrznymi sprzecznościami oraz oparta na wadliwej argumentacji prawniczej i błędnej interpretacji przepisów. Ta konkluzja dotyczy obydwu kwestii – samej dopuszczalności organizacji takich przetargów, jak również kwestii zastosowania stawek urzędowych.

W niniejszym piśmie chcielibyśmy przedstawić nasze pełne stanowisko w tej sprawie. Prosimy o ponowne przeanalizowanie tych kwestii i przedstawienie stanowiska Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Jest to o tyle istotne, że nasze zastrzeżenia dotyczą głównie postępowań organizowanych przez jednostki ZUS i KRUS. Stoimy na stanowisku, że od wielu lat ZUS i KRUS sankcjonują niezgodne z ustawą praktyki przetargowe przyczyniając się tym samym do promowania i utrwalania nieuczciwych zachowań rynkowych.

Jeśli chodzi o postępowanie przetargowe, które stało się dla nas bezpośrednią inspiracją do wystąpienia z niniejszym pismem, to Zamawiający ostatecznie odrzucił zarzut niezgodności postępowania z ustawą i dokonał wyboru oferty najkorzystniejszej, a obecnie zapewne podpisał już również umowę z wykonawcą, którego oferta została wybrana.

Warte odnotowania jest, iż w wyjaśnieniach do SIWZ opublikowanych w dniu 4 października 2018 roku Zamawiający co do zasady podzielił sposób rozumowania i interpretacji stanowiący punkt wyjścia dla sformułowania zarzutu braku podstaw prawnych dla organizacji przetargu publicznego. Jednakże całkowicie zignorował płynące z tego konsekwencje prawne. Chodzi tutaj o przyznanie, że ZUS II Oddział w Warszawie w ramach realizacji przedmiotu zamówienia objętego postępowaniem przetargowym występować będzie jako organ administracji publicznej prowadzący postępowanie administracyjne na podstawie ustawy, na potrzeby którego wykonywane będą tłumaczenia poświadczone, które rozliczane są na podstawie stawek urzędowych wynikających z rozporządzenia Ministerstwa Sprawiedliwości. Całkowicie błędnie Zamawiający stwierdza, iż do takich sytuacji będzie miał zastosowanie art. 16 ust. 1 uztp, a wynagrodzenie tłumacza ustalane jest umownie. W tej konkluzji Zamawiający dostrzega uzasadnienie dla prawidłowości swojego postępowania, podczas gdy esencja wyводу samego Zamawiającego potwierdza, iż mówimy o sytuacji przewidzianej w art. 16 ust. 2 uztp, która stanowi wyjątek od cywilnoprawnego charakteru usług świadczonych przez tłumaczy przysięgłych.

Zamawiający podważa argumentację pytającego w zakresie powołania się na wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 20 lipca 2016 r. (sygn. akt: II Ca 272/16) stwierdzając, iż stan faktyczny sprawy rozpatrywanej przez ten sąd dotyczył tłumaczeń poświadczonych wykonywanych w ramach czynności procesowych podejmowanych przez Policję na podstawie Kpk. Argument ten jest całkowicie chybiony.

Artykuł 15 i 16 ust. 2 uztp wymieniają sądy, prokuratorów, Policję oraz organy administracji publicznej. Wszystkie te organy w ramach postępowań prowadzonych na podstawie ustawy nie zawierają umów z tłumaczami przysięgłymi tylko ich wzywają lub powołują, a wezwany tłumacz może odmówić wykonania czynności wyłącznie w przypadku zaistnienia szczególnie ważnych przyczyn. Takie czynności rozliczane są na podstawie stawek urzędowych przewidzianych w rozporządzeniu

MS. Nie ma tutaj mowy o stosunku cywilnoprawnym, którego podstawą jest równość kontraktowa stron, możliwość odmowy wykonania zlecenia i negocjowania jego warunków. Nie ma też tutaj mowy o „odpłatnej umowie”, która jest warunkiem koniecznym dla zastosowania reżimu prawa zamówień publicznych.

Konkludując – biorąc pod uwagę, że ZUS II Oddział w Warszawie podziela dość oczywisty wniosek autorów niniejszego pisma, iż jest organem administracji publicznej, który będzie zlecał wykonanie tłumaczeń poświadczonych na potrzeby postępowań prowadzonych na podstawie ustawy oraz że takie czynności rozliczane są na podstawie stawek urzędowych wynikających z rozporządzenia MS, to dalszą konsekwencją jest stwierdzenie, że w takiej sytuacji procedury przetargowe przewidziane ustawą Prawo zamówień publicznych nie mają zastosowania, a ponadto, iż w relacji pomiędzy organem a tłumaczem nie powinien występować pośrednik w postaci biura tłumaczeń.

Należy również podkreślić, że tłumacz przysięgły wykonując tłumaczenia dla ZUS bądź KRUS działa na rzecz organu w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy. Mają więc tutaj bezpośrednie zastosowanie konstrukcje prawne przewidziane w art. 15 i 16 ust. 1 uztp. Pomocniczo wskazać można, że zgodnie z art. 123 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych „*W sprawach uregulowanych ustawą stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego chyba że ustawa stanowi inaczej*”. Natomiast Kodeks postępowania administracyjnego reguluje udział tłumacza w niektórych czynnościach w art. 69 § 2 Kpa, a do trybu jego powoływania jako osoby posiadającej wiadomości specjalne należy stosować odpowiednio art. 84 Kpa.

Należy przy tym zaznaczyć, za wyrokiem NSA z dnia 12 lipca 2016 roku (sygn. akt: II GSK 409/15) i wyroku WSA w Gdańsku z dnia 4 października 2016 roku (sygn. akt: ISA/Gd 840/16), że organ administracji publicznej (a w tym ZUS) zobligowany jest do dokonywania w języku polskim zarówno czynności ustnych, do których odnosi się art. 69 § 2 Kpa, jak i do prowadzenia w tym języku dokumentacji postępowania, a to oznacza prawną powinność posługiwania się w postępowaniu administracyjnym przetłumaczonymi dokumentami.

Konstytucyjna zasada, której odzwierciedleniem są przepisy ustawy o języku polskim, stanowiąca, iż językiem urzędowym jest język polski, warunkuje, aby dokumenty będące zasadniczym dowodem wpływającym na rozstrzygnięcie sprawy administracyjnej zostały przetłumaczone na język polski, umożliwiając tym samym prawidłową ocenę wyniku badania treści takiego dokumentu (por. wyrok NSA z dnia 10 października 2008 r., sygn. akt I GSK 1088/07).

Obowiązek zapewnienia tłumaczenia dokumentu dołączonego przez sam organ do materiału dowodowego spoczywa na tym organie, który prowadzi postępowanie administracyjne, co wynika przede wszystkim z ogólnego obowiązku organu podjęcia wszelkich czynności niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego (art. 7 k.p.a.), skonkretyzowanego obowiązkiem zebrania i rozpatrzenia w sposób wyczerpujący całego materiału dowodowego (art. 77 § 1 k.p.a.). Dokonywanie ustaleń faktycznych o kluczowym dla sprawy znaczeniu w oparciu o obcojęzyczne i nieprzetłumaczone na język polski materiały niewątpliwie stoi w sprzeczności z przepisami prawa procesowego, tj. art. 6, art. 7, art. 77 k.p.a.

Do sporządzenia tłumaczenia dokumentów z języka obcego na język polski uprawniony jest przede wszystkim tłumacz przysięgły (art. 13 pkt 1 uztp). Zasada tłumaczenia przysięgłego dotyczy w szczególności tych przypadków, gdy przedmiotem dowodu jest okoliczność mająca istotne znaczenie dla sprawy (por. wyrok NSA z 12 lipca 2016 r., sygn. akt II GSK 408/15).

Z wnioskiem o zajęcie stanowiska w powyższych kwestiach zwrócimy się również do Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Urzędu Zamówień Publicznych, jako organów właściwych odpowiednio dla

rozstrzygnięcia kwestii związanych z zawodem tłumacza przysięgłego oraz rozstrzygnięcia wątpliwości prawnych o charakterze systemowym z zakresu regulacji ustawy Prawo zamówień publicznych.

W załączeniu przedstawiamy szczegółowe uzasadnienie prawne ogólnie odnoszące się do niedopuszczalności organizowania przetargów na tłumaczenia poświadczane wykonywane na potrzeby postępowań prowadzonych na podstawie ustawy przez ZUS i KRUS jako organy administracji publicznej.

Mamy nadzieję na konstruktywne podejście przez Panią Prezes i służby prawne Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do poruszonych w niniejszym piśmie problemów i rozpoczęcie dyskusji, która doprowadzi do wyeliminowania z działalności podległych Pani jednostek niezgodnych z prawem praktyk przetargowych.

IURIDICO
LEGAL & FINANCIAL TRANSLATIONS SP. Z O.O.
ul. Wielkopolska 5A, 80-180 Gdańsk
KRS 0000397229 NIP 586-227-16-89
tel. +48 58 713 15 58
www.iuridico.pl

PREZES ZARZĄDU

Wojciech Wołoszyk
Wojciech Wołoszyk

Z poważaniem

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY
PRZYSIĘGŁYCH I SPECJALISTYCZNYCH
TEPIS
00-688 Warszawa, ul. E. Plater 25 lok. 44
NIP: 525-20-30-523 Regon: 011133480

Zofia Rybińska

Zofia Rybińska
prezes PT TEPIS

Artur Jan Bukowski
ZCTP P

Jan A. Bukowski

Aue Wolus

Anna Paradowska
LUBELSKIE STOWARZYSZENIE TŁUMACZY
22-100 Chełm, ul. Lubelska 73A
NIP 563-242-61-73
Regon 360602013

Załączniki:

- Załącznik nr 1 – Uzasadnienie prawne stanowiska autorów pisma;
- Załącznik nr 2 – Wyjaśnienia i modyfikacja treści SIWZ z dnia 4 października 2018 roku.

Do wiadomości:

- 1) Urząd Zamówień Publicznych
Departament Kontroli Zamówień Publicznych
ul. Postępu 17A
02-676 Warszawa
- 2) Ministerstwo Sprawiedliwości
Departament Zawodów Prawniczych
ul. Chopina 1
00-559 Warszawa

ll